

Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes Digitālās programmas ieviešanai

Arnis Daugulis
VARAM Valsts sekretāra vietnieks (IKT un E-pārvalde)
14.06.2013.

Pamatnostādņu nepieciešamība

1) *Aktualitāti zaudē Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2006.-2013.gadam*

Nepieciešama jauna IKT attīstības stratēģija 2014.-2020.gadam (to paredz arī 15.01.2013. MK apstiprinātā koncepcija “Valsts IKT pārvaldības organizatoriskais modelis”)

2) *ES fondu plānojums IKT jomā nākamajam periodam*

Jāizpilda nosacījums ES fondu finansējuma saņemšanai (ex-ante nosacījums):

Digitāla izaugsme: stratēģiska politikas sistēma digitālajai izaugsmei, lai veicinātu pieprasījumu pēc cenas ziņā pieejamiem, kvalitatīviem un sadarbaspējīgiem IKT iespējotiem privātiem un publiskiem pakalpojumiem un palielinātu to izmantošanu iedzīvotāju, tostarp neaizsargāto grupu, uzņēmumu un valstu administrāciju vidū, ieskaitot pārrobežu iniciatīvas

Informācijas sabiedrības politikas mērķis

Nodrošinot iespēju ikvienam izmantot IKT sniegtās iespējas, veidot uz zināšanām balstītu ekonomiku un uzlabot kopējo dzīves kvalitāti, sniedzot ieguldījumu sabiedrības produktivitātes, publiskās pārvaldes efektivitātes, valsts konkurētspējas un ekonomiskās izaugsmes paaugstināšanā un darba vietu radīšanā

Informācijas sabiedrības attīstības pamatprincipi

Attīstīta informācijpratība

Nodrošināts tiesiskais un
regulējošais ietvars

Nodrošināta piekļuve informācijai

Rīcības virzieni

IKT izglītība
un
e-prasmes

Plaši
pieejama
piekļuve
internetam

Moderna un
efektīva
publiskā
pārvalde

E-pakalpo-
jumi un
digitālais
saturs
sabiedrībai

Pārrobežu
sadarbība
digitālajam
vienotajam
tirgum

IKT
pētniecība
un inovācija

Uzticēšanās
un drošība

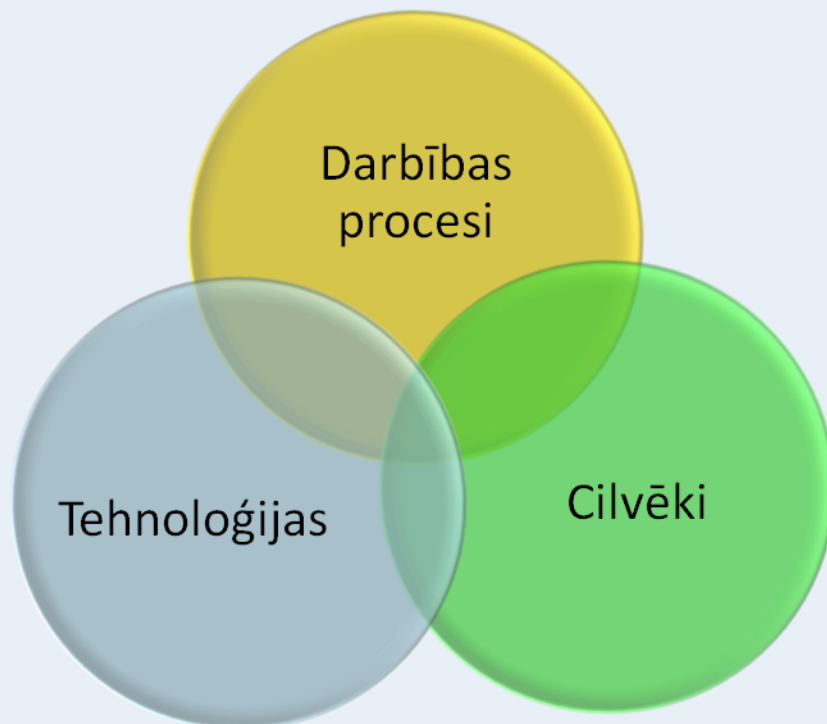

E-pārvaldes stratēģiskais ietvars

E-pārvaldes pamatprincipi

E-pārvaldes stratēģiskais ietvars

IKT pārvaldība, stratēģiskā attīstība un politikas plānošana

Drošība un datu aizsardzība

Nākamās paaudzes tīklu un platjoslas infrastruktūra

E-pārvaldes pamatprincipi

Atvērtie dati

Atvērtie dati

Datu un servisu
nodalīšana

Racionāla IKT pārvaldība

Atkalizmantošana

Koplietošana

Ilgspēja

Efektīvi darbības procesi

Neefektīvu
procesu pilnveide

Koordinācija

Procesu analīze

Datu kvalitāte

Elektroniskā
saziņa

E-pārvaldes kvalitāte

Lietojamība

Pieejamība

Datu drošība

Kvalitātes
kontrolē

Atvērtie dati

Atvērtie dati:

- datu brīva pieejamība ir ietverta IS pamatos;
- dati ir tiesiski un tehnoloģiski pieejami atkalizmantošanai;
- par publisko finansējumu radītie resursi ir publiski pieejami publiskās pārvaldes iestādēm bez maksas, privātajam sektoram – par samaksu, kas nepārsniedz datu reproducēšanas, sniegšanas un izplatīšanas izmaksas;

Atvērtie dati

Atvērtie dati

Datu un servisu
nodalīšana

Datu un servisu nodalīšana:

- IS arhitektūra tiek veidota, lai nodrošinātu iespējas, izmantojot dokumentētu datu struktūru un lietojumprogrammas saskarnes (API), pieslēgties datu bāzei un veidot jaunus servissus darbam ar IS datiem;
- pašapkalpošanās un datu izsniegšanas risinājumi tiek nodrošināti arī API izstrādnēs, izsniegšanu organizējot pēc iespējams centralizēti;

Efektīvi darbības procesi

Neefektīvu procesu pilnveide:

- e-pakalpojumu vai IS attīstība ir atbalstāma kā publiskās pārvaldes darbības procesu pilnveides līdzeklis;
- pirms pakalpojuma vai procesa elektronizācijas tiek veikta darbības procesa efektivitātes analīze

Koordinācija:

- pārveidojot pārresoru darbības procesus, tiek nodrošināts darbības procesu līmenī koordinējošs mehānisms un procesa vadītājs;
- veidojot pamatdarbības atbalsta IS, kuras darbības process ietver vairāku resoru sadarbību, tiek nodrošināta iesaistīto pušu koordinācija

Efektīvi darbības procesi

Procesu analīze:

- procesu organizācijā un politikas veidošanā izmanto IKT rīkus datu analīzei un plānošanai;
- aktivitātes vērstas uz darbības procesu analīzes un darbības procesu monitoringa rīku un platformu izstrādāšanu

Datu kvalitāte:

- katrai datu kopai tiek identificēts „pārvaldnieks”, kas atbild par šo datu kvalitāti;
- tiek pilnveidota valsts IKT arhitektūras darbībai būtisko pamatdatu kvalitāte;
- veidojot IS un e-pakalpojumus, tiek plānotas aktivitātes, lai nodrošinātu veidojamo IS datu kvalitāti

Efektīvi darbības procesi

Elektroniskā saziņa:

- pārdomāti izvēloties atbilstošus IKT risinājumus, praksē tiek panākts, ka sadarbība starp publiskās pārvaldes procesu dalībniekiem gan iestādes ietvaros, gan starp iestādēm notiek tikai elektroniski;
- gadījumos, ja tiek veidoti pašapkalpošanās risinājumi (e-pakalpojumi), tiek mērķtiecīgi nodrošināta to izmantošana kā prioritārais apkalpošanas kanāls (t.sk. tiem tiek noteikti izpildes pamatrādītāji (KPI), motivēta izmantošana, u.c.);

Racionāla IKT pārvaldība

- Atkalizmantošana un koplietošana:

- attīstot valsts pārvaldes risinājumus, iestādes izvērtē publiskā pārvaldē esošo risinājumu, t.sk. jau izstrādātu programmatūras komponentu un pirmkoda izmantošanu un atbalsta procesos – arī standarta produktu izmantošanu;
- tiek nodrošināta publiskās pārvaldes datu atkalizmantošana;
- pārrobežu sadarbība – attīstot valsts pārvaldes risinājumus, iestādes izmanto nacionālās un ES koplietošanas platformas un komponentes, risinājumi tiek veidoti atbilstoši ES līmenī pieņemtiem standartiem un specifikācijām

Racionāla IKT pārvaldība

- Atkalizmantošana un koplietošana:
  - valsts pārvaldes IKT resursi tiek optimāli izmantoti, tehniskie un programmatūras resursi tiek koplietoti, tiek veidotas centralizētas IKT platformas IS un reģistru sadarbības pilnveidošanai;
  - tiek izveidoti un attīstīti e-pārvaldes bāzes infrastruktūras elementi, kas nodrošina pamatu lietojumiem dažādās nozarēs, kā arī iespēju robežās tiek atbalstīta iestāžu sistēmu pieslēgšana bāzes infrastruktūras elementiem
- Ilgtspēja:
  - Katras IS projekta ietvaros tiek plānota IS uzturēšanas fāze

E-pārvaldes kvalitāte

Lietojamība:

- veidojot e-pakalpojumus, īpaša uzmanība tiek pievērsta lietojamības prasībām;
- tiek nodrošināta lietojamības testēšana, lai nodrošinātu lietotājiem ērtu un draudzīgu e-pakalpojumu radīšanu

Pieejamība:

- gala lietojumi ir savietojami ar mobilām ierīcēm un tiek veidoti, ievērojot *web* pieejamības standartus

Datu drošība:

- datu drošības prasības tiek iestrādātas IKT risinājuma pašos pamatos, tās tiek ievērotas, pilnveidotas un testētas visā IKT risinājuma dzīvesciklā;
- apmācība par datu drošību ir e-prasmju apmācības neatņemama sastāvdaļa;

E-pārvaldes kvalitāte

Kvalitātes kontrole:

- projektu ietvaros tiek definētas IKT risinājuma izmantojamībai būtiskās kvalitātes dimensijas, metrikas un akceptēšanas kritēriji;
- tiek skaidri definēta un īstenota IKT projekta realizācijā iesaistīto pušu atbildība par sistēmas kvalitātes nodrošināšanu, t.sk. jebkādu pārbaužu veikšanu;
- tiek īstenoti iedarbīgi IS kvalitātes kontroles pasākumi, administratīvi un tehniski pārvaldot funkcionālos un nefunkcionālos, t.sk. veiktspējas, drošības, u.c. sistēmu kvalitātes kritērijus;

Atvērtie dati

Atvērti valsts IS dati
Atvērtas saskarnes,
API

Par publiskiem
līdzekļiem radīti resursi –
publiski pieejami

Racionāla IKT pārvaldība

Atkalizmantošana
Koplietošana
Ilgtspēja

Koplietošanas
platformas un elementi;
Sadarbspēja ar ES
risinājumiem; Produktu
standartizācija;
Caurspīdīga uzturēšana

Efektīvi darbības procesi

Procesu pilnveide
Koordinācija
Procesu analīze
Datu kvalitāte
E-saziņa

Procesu pilnveide;
Procesu pārveides
koordinācija; Biznesa
inteligence; Datu un
kvalitātes pārvaldība;
Saziņa tikai elektroniski

E-Pārvaldes kvalitāte

Lietojamība
Pieejamība
Drošība
Kvalitātes
kontrolē

Lietojamības
testēšana,
Pieejamības
prasības, Datu
drošības pārvaldība
un apmācības,
Kvalitātes kritēriji,
atbildības un kontrole

Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014-2020:

<http://mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40286287>

Arnis Daugulis:

E-pasts: arnis.daugulis@varam.gov.lv

Tel.: +371 29111854

